

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă,
Sveatoslav Moldovan și Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de către Cazac Mihail,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către
Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Cazac
Mihail cu privire la încasarea datoriei,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016, prin care s-a
respins cererea repunere în termen și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în
afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La data de 30.06.2015, reclamanta ÎM „Incaso” SRL a depus cerere de
chemare în judecată împotriva pîrîtului Cazac Mihail privind încasarea datoriei.

Prin hotărârea judecătorei Criuleni din 23.07.2015, acțiunea a fost admisă
integral, a fost încasat de la Cazac Mihail în beneficiul ÎM „Incaso” SRL datoria în
sumă de 26239,39 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1594 lei, în total suma
de 27833,39 lei, a fost încasat, în caz de neexecutare în termen de 90 zile a hotărârii
devenite definitive, chiar și în lipsa vinovăției, de la Cazac Mihail în beneficiul ÎM
„Incaso” SRL dobînda de întârziere determinată conform art. 619 din Codul Civil.

La data de 30.11.2015, reprezentantul apelantului Cazac Mihail, avocatul
Eșanu Mihail a declarat apel împotriva hotărârii judecătorei Criuleni din 23.07.2015
solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei
noi hotărîri prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată a
reclamantei ÎM „Incaso” SRL.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016, s-a respins cererea
lui Cazac Mihail cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a
restituit ca fiind depusă în afara termenului legal.

Invocînd ilegalitatea încheierii instanței de apel din 02 martie 2016, la 16
martie 2016 a depus cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului,
casarea încheierii instanței de apel repunerea în termenul de declarare a apelului și
cu remiterea cauzei spre rejudecare în cadrul instanței de apel.

În susținerea recursului recurentul a invocat ilegalitatea încheierii contestate,
deoarece circumstanțele importante pentru admiterea cererii de scutire de la plata
taxei de stat nu au fost elucidate pe deplin.

Mai invocă recurentul că a fost omis termenul de declarare a apelului din
motiv că nu i-a fost adusă la cunoștină hotărîrea motivată a instanței de fond, fapt din
care considerente nu s-a putut expune asupra motivelor de fapt și de drept.

Conform prevederilor art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii se constată cu certitudine că, copia încheierii recurate din 02 martie 2016 a fost contestată cu recurs de către Cazac Mihail prin intermediul reprezentantului avocatul Eșanu Mihail la 16 martie 2016. Astfel, prin prisma art. 425 C.P.C., completul Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată recursul depus în termen.

La data de 03 mai 2016, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a expediat în adresa ÎM „Incaso” SRL copia cererii de recurs depuse de către Cazac Mihail cu comunicarea concomitentă a acestora despre necesitatea depunerii referinței.

Până la data examinării cererii de recurs depuse de către Cazac Mihail, participanții pe dosar nu au depus referința în vederea expunerii opiniei vis-à-vis de argumentele înaintate.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele cauzei, s-a stabilit cu certitudine că invocând ilegalitatea hotărârii Judecătoriei Criuleni din 23 iulie 2015, Cazac Mihail la 30 noiembrie 2015 prin intermediul avocatului Eșanu Mihail a contestat-o cu apel.

Ulterior, în ședința de judecată Cazac Mihail a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului. În motivarea cererii acesta a indicat că nu a fost citat legal și nu a recepționat citația și cererea de chemare în judecată, iar semnătura de pe avizul de recepție anexat la materialele cauzei nu-i aparține.

Fiind investită cu examinarea pricinii în ordine de apel, Curtea de apel Chișinău prin încheierea din 02 martie 2016 a respins cererea de repunere în terme a apelului și a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

Astfel, la 16 martie 2016 Cazac Mihail a contestat încheierea din 02 martie 2016 cu recurs, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate, repunerea în termenul de declarare a apelului și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a examinat pricina cu respectarea normelor de drept procedural.

Argumentele invocate de Cazac Mihail nu au suport legal și nu constituie temei de casare a încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin

referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Participanților la proces care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia dispozitivului hotărârii în decurs de 5 zile.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că copia dispozitivului hotărârii din 23 iulie 2015 i-a fost expediată apelantului/recurent Cazac Mihail la 24 iulie 2015, iar conform avizului de recepție anexat la materialele dosarului, aceasta a fost recepționată de către ultimul la 28 iulie 2015, pe adresa indicată în cererea de chemare în judecată.(f.d. 37).

Apelantul Cazac Mihail în ședința instanței de apel a solicitat repunerea în termen a apelantului, invocând că nu a fost citat legal, nu a cunoscut despre numirea ședinței de judecată iar semnătura de pe avizul de recepție anexat la materialele cauzei nu-i aparține.

În conformitate cu prevederile art. 105 alin. (5) (6) CPC, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și- a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Din materialele dosarului, Colegiul Civil constată că la data de 24.07.2015, prima instanță a expediat în adresa pîrîtului Cazac Mihail, indicată în cererea de chemare în judecată cît și în copia buletinului de identitate a pîrîtului, anexată la materialele dosarului (f.d. 17) și anume: r. Criuleni, s. Malaieștii Vechi, copia hotărârii judecătorei Criuleni din 23.07.2015, care a fost recepționată la data de 28.07.2015 de către un membru al familiei Cazacu (f.d.37 verso).

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Subsecvent celor enunțate, Colegiul Civil reține ca fiind neîntemeiate argumentele reprezentantului apelantului Cazac Mihail, avocatul Eșanu Mihail, precum că pîrîtul nu a fost citat legal, nu a recepționat citația legală cît și copia dispozitivului hotărârii judecătorei Criuleni din 23.07.2015, ori circumstanțele menționate supra cît și probele anexate la materialele combat și dovedesc contrariul celor invocate de reprezentantului apelantului.

În conformitate cu art. 116 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Nu servește temei de repunere a apelului în termen argumentul lichidatorului SC „SS-Gestiune Imobiliare” SRL cu

privire la necunoașterea despre existența hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege. Noua lege procedurală nu duce la modificarea efectelor juridice deja produse ca rezultat al aplicării legii abrogate și nu le desființează. De la data intrării în vigoare a noii legi procedurale, efectele vechii legi încetează dacă noua lege nu prevede altfel.

Mai mult ca atât, art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă în redacția Legii nr. 155 din 05 iulie 2012, prevede că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data comunicării acesteia. Așadar, termenul de 30 de zile pentru declararea apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă în redacția Legii nr. 155 este de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data pronunțării hotărârii și deci reduce drepturile procedurale ale participanților la proces.

În conformitate cu art. 3 alin. (3) Codul de procedură civilă, legea procedurală civilă care impune obligații noi, anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007). În conformitate cu art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru

introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererea de recurs nu au suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Cazac Mihail.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Cazac Mihail cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea